

EWANGELICKI CHÓR KOŚCIELNY w Dzięgielowie

w latach
1931-2001

**DZIĘGIELÓW
I OKOLICE**

Diakoniat Żeński „Eben-Ezer”

O ZBORZE W DZIĘGIELOWIE Z OKAZJI JUBILEUSZU 70-LECIA CHÓRU

Dzięgielów jest filialem Parafii w Cieszynie - największej parafii Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce, liczącego około 100 tys. wiernych. Parafia Cieszyn liczy około 7.500 wiernych, w mieście Cieszynie i 8 filiałach. Cieszyn leży na południu Polski, na samej granicy z Czechami. Jest miastem podzielonym tą granicą.

Do osobliwości historycznych Dzięgielowa zaliczyć należy były zamek książąt piastowskich z Cieszyna, który - jak podaje legenda - jako jeden z nielicznych oparł się nawałce tatarskiej około połowy XIII wieku. W bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości, od południowego wschodu, funkcjonuje w Lesznej Górnej całodobowe przejście graniczne z Czechami. Na najwyższym wzniesieniu Dzięgielowa, na tzw. Kępie mieści się siedziba jedynego obecnie w Polsce Ewangelickiego Diakonatu Żeńskiego „Eben-Ezer”, założonego w 1923 r. przez ks. sen. Karola Kulisza. Tu znajdują się też Domy Opieki „Emaus”, prowadzone przez Diakonat. Przy drodze głównej, nieopodal szkoły, znajduje się siedziba Centrum Misji i Ewangelizacji naszego Kościoła E-A w RP.

Ks. sen Karol Kulisz

Filiał w Dzięgielowie liczy ok. 600 wiernych i oddalony jest o około 8 kilometrów od Cieszyna. Księża dojeżdżają z Cieszyna.

Początki zorganizowanego śpiewania w Dzięgielowie sięgają czasów międzywojennych, kiedy to w naszym Kościele zrodził się ruch do tworzenia kół pracy młodzieżowej. Zajęcia w nich obejmowały odczyty, sport, krajoznawstwo, śpiew i przedstawienia sceniczne.

Wojna rozproszyła ludzi, zniszczyła cały dorobek.

Po wojnie próbowano nawiązać do tamtej pracy. Warunki były bardzo trudne. Wnet ograniczono działalność Kościołów. Kościelne organizacje młodzieżowe zlikwidowano. Przy Parafiach mogły istnieć tylko chóry kościelne. Nasz chór w Dzięgielowie zorganizowany został na nowo w roku 1948. Do śpiewania dołączyły się osoby starsze.

Zbór nie posiada własnej kaplicy. Po wojnie korzystano z przydomowej kaplicy Ewangelickiego Domu Dziecka prowadzonego w ramach Zakładów Opiekuńczych przez miejscowy Diakonat Żeń-

ski „Eben-Ezer”. Po odebraniu przez Państwo Domu Dziecka siostry zbudowały dla siebie drewniany budynek z powojennych baraków i tu udostępniły swoją niedużą kaplicę.

W latach 60-tych Diakonat i uczestnicy ruchu ewangelizacyjno-misyjnego przystosowali drewniany pawilon gospodarczy na kaplicę dla około 250 osób. I odtąd służyła ona zborowi i różno-

Pawilon przed przebudową

rodnej pracy ewangelizacyjno - misyjnej. Tu i na przyległym terenie siedziby Diakonatu przez przeszło dwadzieścia lat odbywały się corocznie Tygodnie Ewangelizacyjne, aż do przeniesienia ich na inne tereny Diakonatu, przy tzw. „Szczukówce” (obecnie Centrum Misyjno-Ewangelizacyjne z „Betezdą” i „Syloe”).

Siostry od początku opiekują się kaplicą i udzielają się w życiu zborowym. Dbają o porządek i czystość, służą grą na nabożeństwach zborowych, sprawują funkcje kościelnych, uczestniczą w nauczaniu na szkółkach niedzielnych, w służbie odwiedzinowej, w chórze itp. Ostatnio do opieki nad kaplicą coraz bardziej angażują się miejscowi zborownicy, zaś Parafia macierzysta w Cieszynie przeprowadziła w ostatnich latach jej kapitalny remont. Wymieniono pokrycie dachowe, centralne ogrzewanie, instalację elektryczną, nagłośnienie, wyremontowano toalety, na parterze wygospodarowano pomieszczenie dla rodziców uczestniczących w nabożeństwach ze swymi małymi dziećmi, a na piętrze wygospodarowano pomieszczenie na salkę zborową, służącą dzieciom, młodzieży, spotkaniom zborowników po nabożeństwach, różnym innym spotkaniom i szkoleniom.

W nowej szacie kaplica z jeszcze większym błogosławieństwem filiałowi, Diakonatowi, a także różnym formom pracy ewangelizacyjno-misyjnej, nieraz o zasięgu ogólnokrajowym, ale wtedy często brakuje w niej miejsca.

Nabożeństwa odbywają się w każdą niedzielę i święta, w kaplicy o godz. 10-tej i w Domu Opieki „Emaus” o godz 8.30.

Kaplica zborowa „Eben-Ezer” w Dziegielowie po remoncie.

Równolegle z nabożeństwem niedzielnym odbywają się szkółki niedzielne w dwóch grupach. Dzieci starsze uczestniczą w liturgii wstępnej, a potem przechodzą na własne zajęcia. Od kilku lat działa chórek dziecięcy „Junior” (próby przed nabożeństwem). Dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym pobierają naukę religii w przedszkolu oraz w miejscowej szkole i gimnazjum. Konfirmanci pobierają naukę w Cieszynie i tam razem z młodzieżą z całej Parafii przystępują do uroczystego ślubowania w kościele Jezusowym.

Młodzież gromadzi się na swoje spotkania w soboty i tradycyjnie, od lat, współpracuje z młodzieżą z pobliskiego Puńcowa.

Z inicjatywy młodych małżeństw odbywają się w piątki ogólnozborowe spotkania medytacyjno-modlitewne. Dwa lub więcej razy w roku odbywają się wspólne spotkania dla najstarszych i niewpełnisprawnych członków zboru oraz jubilatów.

Z pewną regularnością w nabożeństwach czynnie uczestniczą dzieci, młodzież i chór kościelny. Czasem odbywa się nauka śpiewu nowych pieśni przy użyciu współczesnych instrumentów mu-

zycznych. Teksty biblijne w nabożeństwach czytają z reguły osoby spośród zborowników w różnym wieku.

Nabożeństwa są utrwalane na taśmie magnetofonowej. Nagrania są do nabycia w krótkim czasie po zakończeniu nabożeństwa i mogą być zaraz przekazane chorym i nieobecny.

Raz w miesiącu (druga niedziela) odbywają się w kaplicy ogólnodostępne nabożeństwa misyjne (ze Spow. i Kom.Św), prowadzone przez CME i poprzedzone sobotnimi spotkaniami integracyjnymi dla wszystkich służb misyjnych. Nabożeństwa te gromadzą zainteresowanych z całego południowego Śląska i nie tylko.

Również nabożeństwa zborowe odwiedzane są okazjnie przez zborowników z okolicznych filiałów i parafii., do czego serdecznie wszystkich zapraszamy (niedz.i święta o godz. 10-tej, a w pierwszą niedz. miesiąca połączone ze Spow. i Kom. Święta).

Prosimy serdecznie o modlitwy przyczynne by horyzonty naszego życia i wiary rozświecane były zawsze wskazaniem apostołskim:

„A tak, bracia moi mili, bądźcie stali, niewzruszeni, zawsze pełni zapału do pracy dla Pana, wiedząc, że trud wasz nie jest daremny w Panu”. (1 Kor 15,58)

Chór dziecięcy „Junior”

Historia Ewangelickiego Chóru Kościelnego w Dzięgielowie

I. Okres przedwojenny

W 1930 r. miała miejsce w Dzięgielowie, w pomieszczeniach tzw. „Szczukówki” Zakładów Opiekuńczych, należących do Diakonu „Eben-Ezer”, kolonia młodzieży Ewangelickiej z Warszawy, Krakowa, Łodzi, Kalisza i Jarostawia,

Uczestnicy kursu biblijnego w Zakładach Opiekuńczych "Eben-Ezer" w 1931 r.

a po niej odbył się kurs biblijny i kurs dyrygentów chórów. To dało impuls miejscowej młodzieży ewangelickiej do zorganizowania się w związek wyznaniowy. Oficjalnie stało się to 1 lutego 1931 r., po wykładzie ks. Józefa Nierostka z parafii w Cieszynie, do której Dzięgielów należy, kiedy 60 osób płci obojga z Dzięgielowa, Bażanowic i Puńcowa, utworzyło Koło Związku Polskiej Młodzieży Ewangelickiej z siedzibą w Dzięgielowie, z prezesem i dyrygentem chóru - nauczycielem Stanisławem Macurą.

Wykorzystując ten spontaniczny zryw do pracy Prezes zaapelował, by nową placówkę zaopatrzyć w bibliotekę. Młodzież zobowiązała się do 15 godzinnej pracy społecznej przy budowie kortu tenisowego na „Szczukówce” (też część Za-

kładów Opiekuńczych), który został oddany do użytku już w trakcie następnego turnusu kolonii młodzieżowej.

Ks. Józef Nierostek

Stanisław Macura

Jan Rusnok

Karol Harok

Nie zapomniano o pracy chóralnej, samokształceniowej i amatorsko-scenicznej, czego wykładnikiem było wystawienie „Nawróconego” w styczniu 1932 r.

Opracowano również własny statut i plany działalności chóralnej na najbliższe lata. W 1934 r. zwołano 7 zebrań zarządu, zorganizowano cztery uroczystości (pasyjna, w 400-lecie przekładu Biblii, z okazji 100-lecia wydania „Pana Tadeusza” i gwiazdkową).

Stopniowo jednak zespół liczebnie malał. W 1935 r. usamodzielniało się Koło w Bażanowicach, a w 1937 r. w Puńcowie. Wkrótce odszedł prezes-dyrygent chóru Stanisław Macura, który przeszedł do szkolnictwa zawodowego w Cieszynie. Jego miejsce piastowali dorywczo nauczyciele Kubaczka, Karol Harok i Jan Rusnok. Druga wojna światowa przerwała działalność chóru.

Drewniany barak służący jako Dom Macierzysty Diakonu

II. Okres powojenny

Po przerwie wojennej chór odrodził się w 1948 r. dzięki pierwszemu powojennemu duszpasterzowi Diakonatu w Dziegielowie ks. Janowi Fusskowi. Był on wielkim miłośnikiem śpiewu i muzyki,

Ks. Jan Fussek

Ks. Paweł Sikora

a przy tym sam obdarzony był pięknym głosem tenorowym. Mimo licznych obowiązków zwerbował chętnych zborowników do pracy chóralnej, sam prowadził próby, które odbywały się zawsze po nabożeństwie. Niestety z polecenia Władz Kościelnych ks. Jan Fussek

został przeniesiony na zrujnowaną w czasie wojny parafię w Ruptawie. Jego miejsce zajął emerytowany ks. Paweł Sikora. Mimo swojego podeszłego wieku służył zborownikom z całą gorliwością. Dziegielów zyskał wspaniałego duszpasterza, zabrakło natomiast dyrygenta, który prowadziłby chór.

W latach 1950-1963 chór zbierał się dorywczo w baraku sióstr na kilku próbach przed Świętami Bożego Narodzenia i przed Wielkanocą. W czasie tej niesystematycznej pracy chóru dyrygentem był miejscowy nauczyciel śpiewu Jan Rusnok. Dnia 20 października 1963 r. swoje 80-te urodziny obchodził ks. Paweł Sikora, twórca pieśni kościelnych, który zyskał sobie uznanie i sympatię zborowników. Ta uroczystość była impulsem do wznowienia regularnej pracy chóru, którą prowadził Jan Rusnok.

Chór zaśpiewał wówczas utwór Jubilatą „Święta miłość Jezusowa” oraz jego tłumaczenie z języka niemieckiego „Prawdy nasienie ty tylko siej”. Po uroczystym nabożeństwie licznie zebrany zborowników Jubilatowi za jego gorliwą pracę.

Pierwszym proboszczem Parafii w Cieszynie, a zarazem opiekunem filiału i Duszpasterzem Diakonatu zostaje ks. dr Alfred Jagucki. Dla tej nowej służby pozostawił parafię w Szczytnie i zwierzchnictwo Diecezji Mazurskiej.

Jan Rusnok prowadził chór do listopada 1964 r. Pateczkę dyrygentką przejmuje siostra Ruta Fromm, której od samego początku pomagał prof. Karol Hławiczka, przyjeżdżając systematycznie na próby, udzielając rad, wskazówek, dostarczając

jąc materiału do ćwiczeń. W tym też okresie liczebność chóru wzrastała. W październiku 1967 roku chór brał udział w Eklezjastycznym Tygodniu Modlitw, a 3 maja 1970 roku usługuwał pieśniami w czasie nabożeństwa poświęconego 100-nej rocznicy urodzin ks. sen. Karola Kulisza - inicjatora i założyciela Zakładów „Eben - Ezer” w Dziegiełowie.

Prof. Karol Hławiczka

Ks. dr Alfred Jagucki

Jan Samlicki

s. Ruta Fromm

We wrześniu 1972 r siostra Ruta wyjechała na 7-mio miesięczny kurs biblijny. Dyrygentem chóru został wtedy prof. Jan Samlicki, a prezesem Eugeniusz Jerzy Faustmann. Siostra Ruta wprowadziła, a Prezes kontynuował kończenie próby i składowanie życzeń chórowym solenizantom Słowem Bożym i mo-

Prof. Karol Hławiczka na Tygodniu Ewangelicznym w Dziegiełowie.

dlitwą. Prof. Samlicki choć mieszkał w Bystrzycy w Czechosłowacji, co tydzień przyjeżdżał pociągiem do Czeskiego Cieszyna, pieszo przechodził przez granicę na dworzec w pol-

skim Cieszynie i dalej pociągiem do Bażanowic, by wreszcie znów na piechotę dotrzeć do kaplicy „Eben - Ezer”. Współpraca chóru z nowym dyrygentem ułożyła się tak dobrze, że po powrocie Siostry Ruty, profesor dalej prowadził chór.

W dniach 22 - 23 września 1973 r odbyły się w Dzięgielowie i Cieszynie uroczystości jubileuszowe 50 - lecia Diakonatu, w których chór brał czynny udział. W 1974 r prof. Karol Hławiczka obchodził 80- ty jubileusz urodzin. W czasie uroczystego nabożeństwa chór zaśpiewał Jubilatowi jego ulubioną pieśń: „Przekrasny Jezu” oraz pieśń przez niego napisaną: „Na każdy dzień”. Dnia 30 maja 1976 r w czasie nabożeństwa w kościele Jezusowym w Cieszynie, z okazji 300 - dej rocznicy śmierci Pawła Gerharda, chór służył pieśniami jego autorstwa.

Dnia 25 lipca 1976 r. odbył się pogrzeb prof. Karola Hławiczki, ulubionego mówcy ewangelizacyjnego, nauczyciela nowych pieśni, pisanych i komponowanych przez siebie. Chór pożegnał swojego nauczyciela i dyrygenta.

W dniach od 28 października do 1 listopada 1978 r. 27 osobowa grupa chórzystów z Dzięgielowa wraz z 11-to osobowym chórem męskim z Cieszyna i ks. Tomaszem Bruellem wyjechała na wycieczkę do Wittenbergii, gdzie brała czynny udział w nabożeństwie niedzielnym, które było nagrywane przez niemiecką telewizję.

Lata 80-te, tak trudne dla naszego kraju były okresem wyczerpanej pracy chóralnej. Do końca 1983 roku chór był nadal prowadzony przez prof. Jana Samlickiego, któremu w tym czasie pomagał, mieszkający w „Emaus”, ks. Adam Hławiczka. W tym czasie liczba chórzystów raz wzrastała, to znowu malała. Stałą troską dyrygenta i chórzystów były problemy z głosami męskimi, głównie tenorami.

I znowu po raz drugi w 1984 roku dyrygentem chóru zostaje siostra Ruta Fromm. W marcu na emeryturę przeszedł ks.dr Alfred Jagucki, a duszpasterzem Diakonatu i opiekunem filiału mianowany zostaje ks. Emil Gajdacz - II proboszcz Parafii w Cieszynie. W tym okresie chór spotyka się regularnie we wtorki, w godzinach od 18 do 20 tej, coraz częściej występuje nie tylko w kaplicy w Dzięgielowie, ale także coraz chętniej zapraszany jest gościnnie do innych parafii. Tradycyjnie służy pieśniami w czasie Tygodni Ewangelizacyjnych do 1991 roku.

Od 1982 roku chór regularnie, przynajmniej raz w roku bierze czynny udział, służąc pieśniami w czasie nabożeństw w Domu Opieki „Emaus”, który otwart został w październiku 1981 r. Chór uczestniczy także aktywnie w Zjazdach Chórów Diecezji

Dom Opieki „Emaus” w Dzięgielowie

Cieszyńskiej. Niestety, w czerwcu 1991 roku odchodzi od nas na zawsze siostra Ruta, człowiek o wielkim sercu, której siła, energia i wiara przez całe życie promieniowały na zewnątrz. I choć była bardzo chora i sił miała coraz mniej, starała się prowadzić próby i występy. Chór pożegnał swoją dyrygentkę pieśniami „Święty, Święty” i „Spójrz Panie”.

Od września 1991 r. nowym dyrygentem chóru zostaje mgr Irena Kowala, długoletnia nauczycielka gry na pianinie w Państwowej Szkole Muzycznej w Cieszynie. To dzięki jej wytężonej pracy, ogromnej cierpliwości i wytrwałości chór śpiewa coraz bardziej ambitny repertuar.

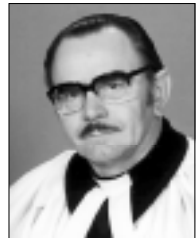
Eugeniusz Faustmann

Irena Kowala

Janusz Staszewski

Ks. Emil Gajdacz

W latach 90-tych chór nawiązuje także współpracę z chórem „Via Musica” z Holandii, który odwiedza Dzięgielów dwukrotnie w latach 1991 i 1995. Owocem tej współpracy był tak-

że wyjazd chóru z Dzięgielowa wraz z opiekunem do Holandii, w kwietniu 1996 roku. W Holandii odbyły się trzy koncerty chóru w miastach Delf, Schiedam, oraz w Amsterdamie.

Do ważniejszych usług w ostatnim czasie poza macierzystą Parafią w Cieszynie zaliczyć należy jeszcze występy chóru w Warszawie, Wałbrzychu, Karpaczu (w świątyni Wang), Nowym Sączu, Pszczynie, Tychach, Jastrzębiu, Suchej (Zaolzie), Czeskim Cieszynie i Puńcowie.

Tradycją ostatnich lat stały się nie tylko uroczystości gwiazdkowe podsumowujące miniony rok, ale także ogniska w pasiece pana Jana Gajdacza na Mołczyźnie w Dzięgielowie.

Obecnie chór liczy ponad 30 osób i zawsze można go rozpoznać dzięki członkostwu siostr diakonis, z siostrą przełożoną Lidią Gottschalk. Prezesem chóru przez długie lata (1972-1997) był Eugeniusz Jerzy Faustmann, który wraz

z Heleną Wojnar należał do chórzystów o najdłuższym stażu (25-30 lat). W 1997 roku nowym prezesem chóru został Janusz Staszewski. Opiekunem chóru jest nadal ks. Emil Gajdacz, który w wolnych chwilach często nas odwiedza na próbach i uczestniczy w ważniejszych uroczystościach chóru.

Ołtarz kaplicy „Eben-Ezer”

Iwona Kowala

Anna Staniecsek

Przez dłuższy okres czasu, pod nieobecność dyrygentki zastępowały ją: córka - mgr Iwona Kowala, a zwłaszcza mgr Anna Staniecsek, dyrygentka chóru męskiego „Cantus” z Golezowa, która

poświęciła wówczas chórowi wiele energii, czasu i serca.

Jak wspomniano powyżej chór dużo śpiewa także poza Parafią, ale głównie w macierzystej Parafii w Cieszynie, szcze-

gólnie zaś w Dzięgielowie, uczestnicząc w życiu Zboru, towarzysząc mu też w chwilach smutku, kiedy ktoś na zawsze odchodzi od nas. Szczególnym miejscem służby chóru pozostał je miejscowy Dom Opieki „Emaus”.

Historia działalności tego chóru mogła powstać dzięki aktywnym członkom chóru: Z. i J. Pustówka, H. Welszar, B. Sztefek i pani pastorowej Fussek, którzy w latach 70-tych założyli kronikę chóru i opisali większość wydarzeń, z którymi mogliśmy się zapoznać.

Podziękowania należą się siostram Diakonissom, które skrupulatnie rejestrowały wszystkie wydarzenia chóralne i inż. Tadeuszowi Sikorze, który wskazał chórowi literaturę, dotyczącą przedwojennego okresu pracy chóru. Sam zaś przygotował prelekcję na temat historii chóru oraz artykuły na temat początków pracy chóralnej i młodzieżowej w naszej Diecezji, drukowane w „Gazecie Ewangelickiej” (nr 5 i 6 z 2001 r.).

Przeglądając kronikę chóru dzięgielowskiego można przeczytać dwie znaczące informacje. Pierwszą jest przesłanie, które nam, chórzystom wciąż na nowo dodaje sił i energii do pracy chóralnej: **„Bądźcie pełni Ducha, rozmawiając z sobą przez psalmy i hymny, i pieśni duchowne, śpiewając i grając w sercu swoim Panu”** (Efezjan 5,18-19).

Irena Kowala

Drugą jest jubileusz pracy dyrygentko - śpiewaczki naszej dyrygentki, p. mgr Ireny Kowala. Talentami i darami służy w Dzięgielowie z wielkim błogostawieństwem przez ostatnie 10 lat, a pracę tę rozpoczęła i prowadzi w Parafii łącznie już od lat 20-tu.

Dziękujemy Bogu za Jubilatkę, za zaangażowanie, gorliwość, poświęcony czas i siły, za służbę owocującą głębokimi przeżyciami i pięknymi wzruszeniami, która buduje i umacnia wiarę, nadzieję i miłość w wielu sercach z bliska i z daleka.

Te podziękowania chcemy poszerzyć radosną wdzięcznością i wielbieniem Boga za wszystko, co darował i co czynił dla Chóru i przez Chór oraz jego przewodników w ciągu całego 70-cio lecia istnienia i działalności naszego, Ewangelickiego Chóru Kościelnego w Dzięgielowie.

Opracowała: Iza Gałuszka

Na wiosennym Zjeździe Chórów Diec. Cieszyńskiej w Wisle Centrum - 26.04.1998 r.

*Zespół młodzieżowy
Dziegielów-Puńców*

*Chór z Dziegielowa
na III Ewangelickich
Dniach Kościoła
w Pszczynie
2.08.1997 r.*

*Grupa młodych
małżeństw
w Dziegielowie*

Skład:
ks. Alfred Borski